

Orgány státních drah čsl. nejednají arciť vždy jen v rámci podniku po obchodnicku vedeného; obstarávají též z příkazu zákona úkoly veřejné správy, a to správy policejní s mocí prikazovací a donucovací čili vykonávají, jsouce nadány mocí úřední, policejní pravomoc státu, jež má za účel, zajistiti bezpečnost drah a na drahách (srov. Mischler-Ulbrich, Oesterr. Staatswörterbuch, 2. vyd., sv. I., str. 787). V této funkci jsou pak úřadem a jsou vázány též předpisy § 2 jaz. zák. Nerozhoduje tu ovšem již okolnost sama o sobě, že ten který orgán je obecně nazýván úřadem (stížnost tu poukazuje výslovně na označení »staniční úřad železniční«), nýbrž záleží jediné na podstatě úkonu, t. j. zdali v konkrétním případě vykonává pravomoc státu čili nic. S tohoto hlediska jest posuzovati otázku, jež byla stížností vznesena na spor, zdali staniční úřad železniční v H. v konkrétním případě jednal jako úřad ve shora vytčeném smyslu čili nic a zdali pak byl vázán předpisy § 2 jaz. zák.

Podle obsahu správních spisů nešlo tu o úkon výsostní moci státní. St-1 podáním nákladního listu u staničního úřadu železničního v H. dožadoval se dopravy zboží z H. do M., tedy úkonu, jenž s veřejnou správou vůbec a s veřejnou správou orgánům státních drah svěřenou zvláště nemá nic společného, nýbrž náleží do oboru vlastního určení podniku státních drah, dopravy osob a zboží. Jednal-li pak staniční úřad železniční v H. toliko jako orgán podniku, pak nepřislušel st-li podle § 2 jaz. zák. nárok na to, aby staniční úřad nákladní list vyhotovený jen v německém jazyku přijal.

Č. 10.490.

Zdravotnictví (Slovensko): * Není porušením práva obce na Slovensku, nařídí-li politický úřad, aby dobytčí pasy vydával (§ 126 lit. b) zák. čl. VII:1888) na místo starosty obecní notář.

(Nález ze dne 13. dubna 1933 č. 6584.)

V ě c: Obec Š. proti zemskému úřadu v Bratislavě o vydávání dobytčích pasů.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Oběžníkem z 25. srpna 1929 nařídil okresní úřad ve Feledincích, aby manipulaci dobytčích pasů převzali ihned obecní notáři v místech, kde jest sídlo obecního notářství, a ve všech obcích, které neleží daleko od tohoto sídla. Žádost Ondřeje M., starosty obce Š., aby uvedené nař. bylo v obci Š. zrušeno a aby tam vydávání dobytčích pasů bylo ponecháno starostovi obce, zamítl okresní úřad ve Feledincích rozhodnutím ze 13. listopadu 1929, poněvadž sídlo notariátu jest v obci.

Proti tomu podal starosta obce Š. odvolání, ve kterém žádal, aby dobytčí pasy vydával nadále starosta, poněvadž se tak usneslo obecní zastupitelstvo, ježto jest to v zájmu obyvatelstva, protože obvodní notariát nemá na tuto agendu kdy, a starosta ji dosud bezvadně vykonával. Nař. rozhodnutím zamítl žal. úřad odvolání z důvodů uvedených v rozhodnutí první stolice.

Ve stížnosti podané k nss žádá obec, aby bylo nař. rozhodnutí zrušeno, poněvadž obec ustanovila podle § 126 zák. čl. VII:1888 a § 16

prov. nař., že dobytčí pasy má v obci vydávati starosta obce, ježto notář je svou agendou přetížen. Přenesl-li úřad tuto funkci na notáře, porušil tím autonomní právo obce. O stížnosti uvažoval nss takto:

Stížnost mohla by míti úspěch jenom tehdy, kdyby nař. rozhodnutím bylo bývalo porušeno subj. právo stěžující si obce (§ 2 zák. o ss). Obec sice tvrdí, že zde bylo porušeno její právo autonomní, nss však nemohl jí v tom dáti za pravdu.

Paragraf 21 zák. čl. XXII:1886, vypočítáváje práva obcí, vydávání dobytčích pasů, resp. veterinární policii vůbec mezi nimi neuvádí. Paragraf 22 cit. zák. čl. přiznává pouze městům s regulovaným magistrátem vedle práv vypočtených v § 21 cit. zák. také právo podle místních poměrů vykonávati policii místní, horní, tržní, stavební a zdravotní. Avšak právě z tohoto předpisu nutno a contrario souditi, že u jiných obcí (k nimž náleží také stěžující si obec) agenda zdravotně-policejní nenáležela k autonomním právům obce. Předpis § 126 zák. čl. VII:1888 o úpravě veterinářství přikazuje ovšem obci různé agendy policie veterinární, zejména také (§ 126 písm. b) vydávání dobytčích pasů, kteréžto agendy obstarává ve velkých a malých obcích rychtář a obecní notář (§ 126 odst. 2). Avšak z předpisů tohoto zák., a to již z § 1, kde se řízení veterinářství přikazuje min. orby, průmyslu a obchodu, a zejména z § 131, z něhož je patrné, že obce zdravotně-policejní agendy jim v § 126 přikázané a tedy — jak se ostatně v § 131 sub lit. b) výslovně uvádí, — i vydávání dobytčích pasů vykonávají jen pod stálým dozorem úřadů služnovských, vysvítá, že obstarávání zmíněných agend nebylo obcím dáno jako jejich právo, nýbrž uloženo jako jejich povinnost součinnosti při výkonu zdravotně-policejní správy státní. Nelze tedy ani z tohoto zákona vyvoditi, že by agenda, o kterou tu jde (vydávání dobytčích pasů), náležela k právům obce.

Na tomto stavu nebylo nic měněno ani zák. čl. XVII:1900, který přenesl část agend veterinárních přímo na orgány státní. Veškerá pochybnost mizí pak, když podle zák. z 15. dubna 1920 č. 332 Sb. a z 13. července 1922 č. 236 Sb. veškery výkony zdravotní policie, obstarávané dosud obcemi, m. j. zejména i zdravotní dohled na trhy dobytčí a průhon dobytka, převzal stát, kdežto obcím (§ 14) uložena pouze povinnost, aby při výkonu tohoto zákona spolupůsobily.

Z uvedených předpisů jest patrné, že vydávání dobytčích pasů, které dosud obstarávala stěžující si obec, nebylo jejím autonomním právem, nýbrž že obstarávala tu jen úkol veterinární policie státní.

Jestliže tedy žal. úřad zamítl žádost stěžující si obce, aby vydávání dobytčích pasů bylo ponecháno starostovi obce, a setrval na svém nařízení, aby manipulaci dobytčích pasů převzal obecní notář, neporušil tím nijaké subj. právo obce (§ 2 zák. o ss), a to tím méně, když podle § 12 zák. č. 211/20 obstarávání úkolů státní správy, svěřených obcím, k nimž podle toho, co řečeno, patří i vydávání dobytčích pasů, přísluší notářům nezávisle na orgánech obecních.

Č. 10.491.

Zaměstnanci veřejní: * Na soukromoprávní povaze služebního poměru zaměstnanců býv. rakouských státních drah nic nebylo změněno zákonem č. 159/1926 Sb., jímž byla uvedena v účinnost pro